

زوج‌های موفق
و روان‌شناسی تربیت فرزندان
از دیدگاه آیات و روایات

فاطمه سعیدی مبارکه

سرشناسه	۱	سعیدی مبارکه، فاطمه، ۱۳۲۳ -
عنوان و نام پدیدآور	۲	زوج های موفق و روان شناسی تربیت فرزندان از دیدگاه آیات و روایات / فاطمه سعیدی مبارکه.
مشخصات نشر	۳	قم: اندیشه مولانا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۴	۱۳۶ ص.
شابک	۵	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۸۸-۱۸-۰
وضعیت فهرست نویسی	۶	فهرست نشده.
یادداشت	۷	کتابنامه: ص. ۱۳۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	۸	تربیت خانوادگی -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	۹	Domestic education -- Religious aspects -- Islam*
موضوع	۱۰	والدین و کودک -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	۱۱	Parent and child -- Religious aspects -- Islam
موضوع	۱۲	زناشویی -- ارتباط -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	۱۳	Islam -- Religious aspects -- Communication in marriage
رده بندی کنگره	۱۴	BP۲۵۲/۴:۷۳۹۱۳۹۵
رده بندی دیسی	۱۵	۳۹۷/۶۲۳
شماره شابک	۱۶	۳۷۵۳۲۵۲

زوج های موفق و روانشناسی تربیت فرزندان از دیدگاه آیات و روایات

مؤلف: فاطمه سعیدی مبارکه

ناشر: اندیشه مولانا

چاپخانه: قدس - قم

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۸۸-۱۸-۰ ISBN 978-600-7088-18-0

دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری،

روبه روی اداره پست، پلاک ۱۲۲ واحد یک، تلفن: ۶۶۴۰۸۹۲۷

فروشگاه تهران: ۶۶۴۰۹۳۵۲

دفتر قم: خیابان معلم، مجتمع ناشران پلاک ۳۶

تلفن: ۳۷۷۳۸۸۱۴، فاکس: ۳۷۷۳۳۶۴۵، ۳۷۷۳۳۵۳۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	فصل اول زوج‌ها و تربیت فرزند قبل از تولد
۱۳	ضرورت و اهمیت تربیت
۱۴	تقرب به خدا
۱۶	اهمیت همسرگزینی در اسلام
۱۸	اهمیت حردمازی زوج‌ها پیش از تولد کودک
۲۹	فصل دوم
۲۹	زوج‌ها و تربیت، پس از تولد کودک
۳۱	دوران شیردهی و رعایت بهداشت روانی
۳۵	دوران شیردهی و رعایت بهداشت جسمانی
۳۸	ایجاد روحیه توجه به حق در فرزندان
۴۰	ایجاد روحیه عفو و گذشت در فرزندان
۴۱	اهمیت صبر و مقاومت فرزندان در برابر مشکلات
۴۷	دادن شخصیت و اعتماد به نفس به فرزندان
۵۲	تشویق و تنبیه کودکان

۵۶.....	شناسایی استعداد های کودکان
۵۷.....	شکوفایی استعداد های کودکان
۵۷.....	الف) آسایش و امنیت در محیط خانه
۵۸.....	ب) تعامل زوجین و جلوگیری از اختلافات خانوادگی
۵۹.....	اوقات فراغت فرزندان
۶۰.....	ب) مطالعه
۶۳.....	ب) ورزش
۶۵.....	بازی کودکان
۶۹.....	فصل سوم زوج ها و آموزش به فرزندان
۷۱.....	توجه به تأثیر پذیری کودکان از اجتماع
۷۳.....	اهمیت آموزش تعالیم دینی به فرزندان
۷۷.....	پیوند فرزندان با محبت اهل بیت علیهم السلام
۷۸.....	چگونه خدا را به کودکانمان معرفی کنیم
۸۰.....	آموزش محدوده مداخله به کودکان
۸۲.....	آموزش آداب و معاشرت به فرزندان
۸۲.....	فصل چهارم زوج ها و تصمیمیت در خانواده
۸۹.....	عوارض ناشی از اختلافات خانوادگی

- ۹۵ ابراز محبت و صمیمیت در خانواده
- ۹۸ عوارض ناشی از خلاء عاطفی و کمبود محبت در خانواده
- ۱۰۱ پرهیز از خشونت و عصبانیت
- ۱۰۲ عوارض ناشی از خشونت و عصبانیت در خانواده
- ۱۰۹ فصل پنجم زوج‌ها و معیشت خانواده
- ۱۱۱ برطرف نمودن مشکلات مالی و اقتصادی در حدّ توان
- ۱۱۱ عوارض ناشی از فقر مالی و اقتصادی
- ۱۱۲ فصل ششم مرور و جمع‌بندی
- ۱۱۹ اصول کلی و نکات تربیتی
- ۱۲۸ سخنی با نوجوانان و جوانان
- ۱۲۹ سخنی با بانوان و مادران
- ۱۳۵ منابع و کتابنامه

مقدمه

«جامعه» از تجمع خانواده‌های گوناگون پدید می‌آید و سعادت این دو، به یکدیگر وابسته است. هرگاه بنیاد خانواده مستحکم باشد، بنیان جامعه نیز استوار خواهد بود و هر زمان اساس نظام خانواده متزلزل شود و زندگی زناشویی در امور مادی خلاصه گردد، بنای زندگی اجتماعی فرو خواهد ریخت.

اگر زنان جامعه اصلاح شوند و به نقش و وظایف خود پی ببرند، مردان نیز اصلاح خواهند شد. در هر شبختی و سعادت جوامع کنونی و آینده به نیک اندیشی، وظیفه‌مداری، آزادی و وسعت اندیشه مادران و تعلیم و تربیت آنها بستگی دارد و از طریق آنهاست که سعادت باید به جامعه سرایت کند. به همین دلیل باید مادران امروز و فردا را دریابیم و به آنها در زمینه رولیتشان آگاهی‌های لازم را بدهیم و آنها را به سوی آینده‌ای بهتر سوق دهیم. مادران و پدران فردا، همین کودکان در مدارس هستند که باید یک هماهنگی بسیار لطیف میان آنان و خانواده به وجود آید. لازم است نقش مادر را بالاتر از دیگر نقش‌ها معرفی کنیم و یادآور شویم که زنان در پیشگاه خالق و مخلوق مسئولیتی عظیم برعهده دارند و نباید با الگوهای وارداتی از شرق و غرب زندگی کنند و حقوق طبیعی و مشروع خود را نادیده بگیرند. این بحث درحالی مطرح می‌شود که، برخی از زنان جامعه به پیروی از دنیای غرب و شرق چهره واقعی خود را از دست داده‌اند و به دنبال ارزش‌های مصنوعی رفته‌اند. در سال‌های اخیر دگرگونی‌های اجتماعی، زنان را با وظیفه اصلی خود بیگانه کرده است. در این بین برخی از زنان به کسب درآمد روی آورده و خدمت در اماکن شغلی را به خدمت در کانون خانواده ترجیح

داده‌اند. ایشان در امور اداری و اجتماعی پیشرفت کرده‌اند، اما در امر تربیت کودکان خود سهل‌انگار و بی‌تفاوت شده‌اند.

با توجه به اینکه کودکان این نسل در مهد کودک‌ها و پرورشگاه‌ها رشد می‌کنند. انتظار اینکه در آینده نسلی متعادل و اندیشمند داشته باشیم امری دور از ذهن به نظر می‌رسد. مریان و معلمان هر اندازه هم که عالم و کوشا باشند، نمی‌توانند مهر و محبت مادرانه را ابراز کنند؛ و با کودک، همچون یک مادر محبت‌ناشوند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرمایند:

«فرزندان خود را عزیز بدارید و آنها را خوب تربیت کنید»^۱

امروزه، اشتباه برخی از زنان این است که تحت تأثیر عنوان پوشالی تساوی حقوق سیاسی و اجتماعی زن در مدرسه، مسئولیت اصلی و الهی خود را به بوته‌ی نسیان سپرده‌اند، و آنچه مایه‌ی فخر و جلال است نه پاکدامنی. هدف از بیان این مطالب این است که یادآوری کنیم عنوان مادری کمتر از عنوان مدیر کلی نیست و رسیدگی به امور خانواده، مهم‌تر از منشی‌گری آقایان است. شخصیت مادر بسیار والاتر از کار اداری، فروشنده‌گی و حتی ریاست یک مجموعه‌ی پر اهمیت است. او مادر است و مادر یعنی سازنده‌ی جامعه‌ی فردا و پرورش‌دهنده‌ی انسان‌هایی شریف و اندیشمند برای آینده. خدا به زنان هدیه‌ای می‌دهد و آن هدیه فرزند است اما مادر است که امانت خدا را خوب تحویل جامعه می‌دهد.

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

«مراقب کودکان خود باشید و آنها را خوب تربیت کنید چون آنها هدیه‌ای هستند از جانب خداوند برای شما»^۱

البته ناگفته نماند که زنان نیز می‌توانند همچون مردان در جامعه عهده‌دار وظایفی باشند و در عرصه‌های علمی، سیاسی و اجتماعی که حضور جدی زنان را می‌طلبد به فعالیت بپردازند.

آنچه در جامعه‌ی اسلامی برای زن مسلمان در درجه اول اهمیت قرار دارد این است که، تکیه‌ی عمده‌ی خوبی برای همسر، مادر مهربانی برای فرزند و کدبانویی برای خانه باشد. این که امام اصل و ارزش‌های عالی را فدای کار کند.

متأسفانه آنچه امروزه در جامعه غربی شاهد آن هستیم، همگی ناشی از نابود شدن و از هم پاشیدگی بنیاد خانواده‌هاست و غالب ناهنجاری‌های موجود در این گونه جوامع، از حریم پر آشوب و تهی از اسرار خانگی این خانواده‌ها برخاسته و برشالوده شهوت و مادیت بنا گشته است. از سوی دیگر، نزدیک شدن روابط میان دولت‌ها و آمیخته شدن فرهنگ‌ها، باعث گردیده تا فرهنگ مبتذل غربی، کشورهای اسلامی راه یابد و محیط خانواده‌های اسلامی را با خطری جدی روبه‌رو کند.

از این رو در این کتاب تلاش شده است گامی در جهت آشنایی با فرهنگ دینی و ملی خویش برداشته شود تا جامعه و خانواده‌ها کمتر دچار آسیب گردند. کتابی که در پیش رو دارید نگرشی اسلامی به امر تربیت در خانواده دارد و پس از تبیین اهمیت تربیت و بیان دستاوردهای آن، به ابعاد تربیت کودک در خانواده، پیش از تولد و پس از آن می‌پردازد.

در این کتاب سعی بر آن شده است عواملی که موجب ناهنجاری و بزهکاری

توسط کودکان و نوجوانان در خانواده و اجتماع می‌گردد مورد بررسی قرار گیرد و راهکارهایی جهت پیشگیری و یا درمان نابسامانی‌ها ارائه گردد. این مجموعه همواره براین مطلب تأکید دارد که نظام خانواده، نخستین و مهمترین جایگاه در تربیت انسان می‌باشد که در آن، زنان اصلی‌ترین نقش را ایفا می‌کنند.

فاطمه سعیدی مبارکه

www.ketab.ir